

ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΟΥ ΟΔΗΓΟΥ
«Κύπρος Νήσος Αγίων, Θρησκευτική περιήγησις»
Ίδρυμα Αρχιεπισκόπου Μακαρίου Γ'
Τετάρτη, 3^η Δεκ. 2008

Χωρεπισκόπου Μεσαορίας Γρηγορίου

Μακαριώτατε,
Σεβασμιώτατε Μητροπολίτη Καλής Ελπίδος,
σεβαστοί Πατέρες,
κύριε εκπρόσωπε της Ελληνικής Πρεσβείας,
κύριε Πρόεδρε του Κυπριακού Οργανισμού Τουρισμού,
κυρίες και κύριοι,

Θεωρώ ότι η αποψινή βραδιά και η εκδήλωση αυτή, φέρνουν όλους μας πιο κοντά στα ιερά μας προσκυνήματα, τους χώρους λατρείας και έκφρασης της πίστης και της ομολογίας του αληθινού Τριαδικού μας Θεού.

Η κοινή πρόσκληση από μέρους της Ιεράς Αρχιεπισκοπής και του Κυπριακού Οργανισμού Τουρισμού, για την αποψινή εκδήλωση, για τη σύναξη αυτή στις αυλές της Εκκλησίας μας, αισθάνομαι ότι εγκαινιάζει μια εθνική στρατηγική συνεργασίας για την προβολή της οικουμενικής κληρονομιάς μας. Επίσης, δημιουργεί την ευχάριστη πρόκληση ώστε να πλησιάσουμε τα Μοναστήρια μας και τις πανάρχαιες και σύγχρονες Εκκλησίες, που βρίσκονται κατάσπαρτες σε κάθε γωνιά της πονεμένης πατρίδας μας, με σεμνότητα και αγάπη.

Η παρούσα έκδοση του Κυπριακού Οργανισμού Τουρισμού, την οποία παρουσιάζουμε απόψε με τις ευλογίες σας Μακαριώτατε, μάς προσφέρει την ευκαιρία για ένα άλλο ταξίδι προσκυνηματικό (μια νέα μορφή εναλλακτικού τουρισμού), σε προορισμούς και διαδρομές της ελεύθερης πατρίδας, αφού δεν μπορούμε το ίδιο να πράξουμε ελεύθερα, στο κατεχόμενο από τα τουρκικά στρατεύματα τμήμα της νήσου μας.

Η έκδοση-οδηγός του Κυπριακού Οργανισμού Τουρισμού «Κύπρος Νήσος Αγίων, Θρησκευτική περιήγησις» με την επιμέλεια έκδοσης της «Μέθεξις, διακονία πολιτισμού», είναι μια πρωτοποριακή προσφορά για όλους μας καθότι, εκτός των άλλων, καλύπτει ένα κενό στην κυπριακή βιβλιογραφία. Αξίζει πάλιν και πολλάκις να συγχαρούμε όλους όσους συνέβαλαν στην πραγμάτωση αυτής της έκδοσης και αυτού του βιβλίου.

Το γεγονός ότι ο οδηγός προσφέρεται δωρεάν από τον Κυπριακό Οργανισμό Τουρισμού, καθιστά πιο εύκολη τη διαδρομή του ώστε να φθάσει παντού. Από το σχολείο μέχρι το κάθε σπίτι, καθώς και στους χώρους που συναστρέφονται οι νέοι μας και οι μεγαλύτεροι συμπατριώτες μας. Καλείται ο ΚΟΤ και όλοι μας να συμβάλουμε στην ευαισθητοποίηση προς την κατεύθυνση της γνωριμίας με τον τόπο μας. Είναι κοινή η ευθύνη να πληροφορηθούν, μέσω ημών, και οι επισκέπτες της πατρίδας μας από τις υπόλοιπες ευρωπαϊκές χώρες και όλη την υφήλιο, για τον πλούτο των ιερών μας προσκυνημάτων. Η γνωριμία, τόσο η δική μας όσο και μέσω ημών των περιηγητών-επισκεπτών της Κύπρου, με τον πολιτισμικό περιβάλλοντα χώρο της πατρίδας μας, είναι, κατά τη γνώμη μου, μια ευκαιρία αναβάπτισης. Γιατί οι ιεροί μας χώροι αποτελούν την καλύτερη μαρτυρία και το τεκμήριο της ιστορικής μας παρουσίας στο ανατολικότερο άκρο της Μεσογείου. Είναι δηλωτικοί της πορείας και πολύ περισσότερο της δημιουργίας στη γη των πατέρων μας.

Οι Άγιοι της νήσου Κύπρου, η Παναγία στην Κύπρο, ο χώρος λατρείας και η λειτουργική ζωή, ο μοναχισμός, η βυζαντινή μουσική και η τέχνη εν γένει, η λαογραφία, τα έθιμα, τα μουσεία, τα σκευοφυλάκια και τα όσα άλλα περιλαμβάνονται στον προσιτό από κάθε άποψη προσκυνηματικό οδηγό, αποτελούν τους κυριότερους σταθμούς της περιδιάβασής μας μέσα από τις αρμονικά τοποθετημένες θεματικές της ανα χείρας έκδοσης.

Θα ήθελα απόψε να προτείνω, με τη βοήθεια και του περιεχομένου του παρόντος οδηγού, ως δοκιμότερη την ονομασία προσκυνηματικές περιηγήσεις ή προσκυνηματικοί προσορισμοί, αντί να μιλούμε για θρησκευτικό τουρισμό ή θρησκευτικές περιηγήσεις. Και τούτο ένεκα της πλούσιας ελληνικής μας γλώσσας, που μας επιτρέπει να μιλούμε πιο συγκεκριμένα και με ενάργεια.

Η νήσος μας υπήρξε ανέκαθεν τόπος παραδοσιακός και ιστορικός. Τόπος προσκυνηματικός, τόπος προσευχής, περισυλλογής, τόπος λατρείας καθώς και τόπος αποθεραπείας. Αυτό μαρτυρείται από τα πολύ φημισμένα στον ευρύτερο ελληνικό χώρο της αρχαιότητας ιερό της Αφροδίτης στην Πάφο και το ιερό του Διός, εκεί που σήμερα προβάλλει ως ιερό παρατηρητήριο και φύλακας πάσης Κύπρου ο Σταυρός του Κυρίου (Ι.Μ. Σταυροβουνίου), το ιερό του Απόλλωνος στη Λεμεσό, καθώς και τα αρχαία θέατρα της Πάφου, του Κουρίου και τα τουρκοκρατούμενα των Σόλων και της Σαλαμίνας.

Το νησί της ελληνικής φιλοσοφίας και της ειδωλολατρίας μεταμορφώθηκε με το αποστολικό κήρυγμα και τη χειροτονία επισκόπων, δηλ. με την ίδρυση της Αυτοκεφάλου Εκκλησίας της Κύπρου, σε ένα περιβάλλον το οποίο μπορεί να ενισχύσει και να θεραπεύσει τον άνθρωπο,

τον προσκυνητή άνθρωπο, που έχει πνευματικές αναζητήσεις και διαθέτει ενδιαφέροντα θεολογικά, ιστορικά, καλλιτεχνικά (μουσική, αγιογραφία, αρχιτεκτονική) και πάνω από όλα πνευματικό ζήλο κι αγάπη για την Εκκλησία.

Οι άνθρωποι σπεύδουν, από την αρχαιότητα έως και σήμερα, να βρουν την ίαση των ψυχών και των σωμάτων. Ο τόπος παραμένει βαθιά προσκυνηματικός, από την αρχαιότητα έως τους Αποστολικούς χρόνους, και από τα περίφημα βυζαντινά χρόνια, κατά τον καιρό των κατακτήσεων έως της σήμερα.

Η παρούσα συλλογική έκδοση με κείμενα αξιόλογων Κυπρίων ερευνητών, με αποσπάσματα από την παλαιότερη ελληνική βιβλιογραφία, με ποίηση σε κυπριακό ιδίωμα, με πλούσιο φωτογραφικό υλικό σύγχρονο και παλαιότερο, προσφέρει, μαζί με την ικανοποιητική τετραχρωμία, ευχάριστη περιδιάβαση στον κάθε αναγνώστη-προσκυνητή. Όλα αυτά παρέχουν την ευκαιρία να μελετήσουμε και να επιδιώξουμε να επισκεφθούμε και να γνωρίσουμε τα ιερά μας προσκυνήματα, μοναστήρια κι εκκλησίες αναζητώντας την πνευματική θεραπεία.

Οι περισσότεροι από εμάς έχουμε, ενδεχομένως, διαμορφώσει τουριστική συνείδηση ευρισκόμενοι σε ξένες χώρες, με παρόμοια ή εντελώς διαφορετική κουλτούρα από τη δική μας. Αυτή τη συνείδηση είναι αναγκαίο να εκπέμπουμε και να διαδίδουμε και σε ό,τι αφορά την ιδιαίτερη μας πατρίδα ως προορισμό τουριστικό ή καλύτερα προσκυνηματικό. Να γνωρίζουμε εκ των προτέρων ορθά και δημιουργικά τα διάφορα και τόσο ενδιαφέροντα μέρη και της ημικατεχόμενης πατρίδας μας και να τα προσεγγίζουμε με σεβασμό και ευλάβεια.

Η παράθεση των διαδρομών προς τους ποικίλους προορισμούς καθιστά την έκδοση αυτή εύχρηστη, όχι μόνο για μάς αλλά και για τους Ευρωπαίους φίλους μας και εν γένει τον κάθε άνθρωπο που επισκέπτεται ή πρόκειται να επισκεφθεί την Κύπρο. Οι προτεινόμενοι συνδυασμοί προορισμών και διαδρομών θα προσδώσουν αναμφίβολα στον επισκέπτη μεγαλύτερη γεύση ξενίας και πλατύτερη εμπειρία της εύοσμης ανθοδέσμης του κυπριακού πολιτισμού. Ωστόσο, θα ήταν πιο αποτελεσματικοί αν περιλάμβαναν περισσότερες προσκυνηματικές προτάσεις (π.χ. προτείνουμε το μονοπάτι της φύσης να γίνει περισσότερο δημιουργικό και να εμπλουτιστεί με περισσότερο ενδιαφέρον με σταθμό σ'ένα προσκυνητάρι, μοναστήρι, εξωκλήσι κ.ά.).

Φρονώ ότι το βιβλίο αυτό είναι κάτι περισσότερο από ένας τουριστικός οδηγός. Η βαθύτερη επεξεργασία των κειμένων μού επιτρέπει να πω ότι είναι ένα εργαλείο εκπαιδευτικό για τον κάθε ενδιαφερόμενο. Καλεί χωρίς υπερβολή, σε μια απλή και ανάλαφρη ανανέωση της ήδη ζωντανής

λατρευτικής σχέσης των σύγχρονων πιστών με την τοπική μας Αποστολική Εκκλησία, τη μητέρα όλων.

Επιπρόσθετα, ένεκα του πλούσιου παλαιότερου και νέου υλικού, παρά την πυκνή δομή και, ενδεχομένως, τη μη αποφυγή επαναλήψεων, καλύπτει κατά τη γνώμη μου, ένα κενό στο χώρο των προσκυνηματικών περιηγήσεων. Μπορεί να λεχθεί ότι είναι το πρώτο στο είδος του και τη δομική του μορφή στην πατρίδα μας.

Να επισημανθεί ότι η έκδοση ήδη κυκλοφορεί μεταφρασμένη, σχεδόν ολόκληρη, στην αγγλική και τη ρωσική γλώσσα. Πιστεύω ότι ο Κυπριακός Οργανισμός Τουρισμού πολύ σύντομα, λόγω ζήτησης του εν λόγω οδηγού, θα προχωρήσει και σε άλλες μεταφραστικές εκδόσεις, τουλάχιστον σε ευρωπαϊκές γλώσσες, όπως είναι τα ιταλικά, γαλλικά και γερμανικά. Ήδη, με δική μας πρωτοβουλία, στη Λατινική Αμερική (Μεξικό), μεταφράζονται εκτενή αποσπάσματά του στην ισπανική γλώσσα.

Το περιεχόμενο του οδηγού προσφέρει υλικό προς όλους τους ανθρώπους, που έχουν ενδιαφέρον για την παράδοση και την ιστορία της Εκκλησίας μας. Η έκδοση απευθύνεται σε ειδικούς όπως θεολόγους, κληρικούς, μοναχούς, υπευθύνους μουσείων, τουριστικούς πράκτορες, ξεναγούς, δασκάλους κ.ά., καθώς και στον κάθε άνθρωπο που έχει ενδιαφέρον για το θέμα. Ακόμη απευθύνεται στους Ευρωπαίους, Χριστιανούς και μη, που επισκέπτονται το νησί μας, όχι μόνο για τον ήλιο και τη θάλασσα, που μπορούν να βρουν και σε άλλους τουριστικούς προορισμούς, αλλά έρχονται για να γνωρίσουν τη δική μας παράδοση και το δικό μας πολιτισμό. Έρχονται να γνωρίσουν τη δική μας ιστορία και ορθόδοξη Εκκλησία, καθώς και τόσα άλλα σπουδαία, τα οποία ανήκουν σε όλους τους κατοίκους του νησιού μας και αποτελούν παγκόσμια κληρονομιά. Θεωρώ ότι οφείλουμε, ως σύγχρονο εθνικό καθήκον, να τους παράσχουμε κάθε δυνατή συμπαράσταση και πρόσβαση στους προσκυνηματικούς μας προορισμούς, ασφαλώς με σεβασμό και ιεροπρέπεια, λαμβάνοντας υπόψη ότι τα ιερά προσκυνήματά μας δεν είναι νεκρά μνημεία, αλλά ζωντανοί χώροι λατρείας, πνευματικής άσκησης και προσευχής.

Ο σύγχρονος άνθρωπος αναζητά το χαμένο παράδεισο σε πρόσκαιρα μέσα αναψυχής. Ας το βοηθήσουμε και μαζί ας βοηθήσουμε και τον εαυτό μας να αναγεννηθεί με τόλμη και αγάπη, φιλοξενώντας εαυτούς και αλλήλους στον παράδεισο της πίστεως και των αξιών, που εκφράζει το ορθόδοξο βίωμα και η ζωντανή μας θρησκευτική παράδοση, στη νήσο των αγίων και των μαρτύρων της πίστεως, όπου βρήσκει έκφραση ο οικουμενικός πολιτισμός.

Σάς ευχαριστώ!